

2018-2019 #2
Het jeugdstrafrecht

Colofon

Hoofdredacteur

Simone de Haan

Redactie

Lisa Drosten

Maaïke Past

Kayleigh Jansen

Özge Yazici

Shannen Jongmans

Inhoud

1. Woord vooraf

2. HALT-afdoening

3. Justitiële jeugdinrichtingen

*4. Internationale rechten van de
minderjarige verdachte in een
strafrechtelijke proces*

*5. De PIJ-maatregel als ultimum
remedium*

6. Het adolescentenstrafrecht

*7. De toepassing van voorlopige
hechtenis bij jeugdige
verdachten*

Het Strafblad

Beste lezer,

Met gepaste trots presenteer ik
namens de Nijmeegse
Criminologische en Strafrechtelijke
Vereniging Dr. Nico Muller een
nieuwe editie van het Strafblad. Het
onderwerp is het jeugdstrafrecht.

Zo leest u over de HALT-afdoening,
justitiële jeugdinrichtingen, de
internationale rechten van de
minderjarige verdachte in een
strafrechtelijk proces, de PIJ-
maatregel als ultimum remedium,
het adolescentenstrafrecht en de
toepassing van voorlopige hechtenis
bij jeugdige verdachten.

Veel leesplezier!

Simone de Haan
Hoofdredacteur

N.C.S.V.

Dr. Nico Muller

Halt

Jeugdgroepen kunnen flinke overlast veroorzaken. Bureau Halt (Het ALternatief) richt zich al meer dan dertig jaar op het bestrijden, voorkomen en bestraffen van jeugdcriminaliteit. Het heeft de wettelijke taak om grensoverschrijdend gedrag van jongeren te bestraffen.¹ Dit blijkt uit de Aanwijzing Halt-Afdoening.² Halt heeft verschillende interventiemogelijkheden om overlast te beëindigen of in te perken. Hierbij werkt Halt samen met politie, wijkbewoners, de gemeente, scholen en jongerenwerk om een oplossing op maat te bieden. Halt bestraft niet alleen achteraf; ook op het gebied van preventie is Halt actief. Op scholen, sportverenigingen en in de wijk worden voorlichtingen gegeven en projecten aangeboden.³

Halt-waardige feiten

Jongeren tussen de twaalf en achttien jaar die met de politie in aanraking komen, kunnen voor een Halt-straft in aanmerking komen. Een aantal voorbeelden van Halt-waardige feiten zijn:

1) Overtredingen:

- Baldadigheid
- Zich op verboden terrein bevinden
- Openbare dronkenschap
- Verstoren van de openbare orde
- Vuurwerkdelen

2) Misdrijven:

- Openlijk geweld tegen goederen
- Misbruik maken van alarmnummers
- (Winkel)diefstal en poging tot
- (Poging tot) verduistering

- Oplichting
- Vernieling en graffiti
- Heling⁴

Voorwaarden Halt-straft

Voor het opleggen van een Halt-straft geldt een aantal voorwaarden. De eerste voorwaarde is dat de jongere een Halt-waardig feit gepleegd heeft (zoals hierboven opgesomd). De tweede voorwaarde is dat de jongere het gepleegde feit heeft bekend. Ten derde moet de jongere met de verwijzing naar Halt instemmen. De vierde voorwaarde is dat voor verdachten van zestien jaar of jonger de ouders met een verwijzing naar Halt instemmen. Voorwaarde vijf is dat de jongere tussen de twaalf en achttien jaar oud is. De laatste voorwaarde is dat de jongere aan de recidiveregeling Halt voldoet. Dit houdt het volgende in:

- Er is eerder een proces-verbaal voor een door de jongere gepleegd misdrijf naar het Openbaar Ministerie gestuurd: jongere mag niet naar Halt.
- De jongere is eerder voor een misdrijf naar Halt verwezen: jongere mag niet opnieuw naar Halt voor een misdrijf.
- Overtredingen en/of vuurwerkdelen tellen niet mee voor recidive Halt met een maximum van twee keer.
- Voor schoolverzuim mag een jongere één keer naar Halt worden verwezen. Na een geslaagde Halt-straft schoolverzuim kan wel opnieuw naar Halt verwezen worden voor een ander Halt-feit.
- Te allen tijde geldt: maximaal drie keer naar Halt.

Van bovenstaande regels kan de officier van justitie afwijken (zie hieronder: Discretionaire bevoegdheid).⁵

Indien niet aan bovenstaande criteria wordt voldaan, mag een opsporingsambtenaar alleen naar Halt verwijzen indien hij beschikt over toestemming van de officier van justitie. De officier van justitie kan op grond van zijn

¹ 'Wat doet halt?', halt.nl

² Aanwijzing Halt-afdoening

³ 'Over halt', halt.nl

⁴ 'Halt-feiten', halt.nl

⁵ 'Halt-verwijzers, politie', halt.nl

discretionaire bevoegdheid afwijken van bovenstaande regels/voorwaarden die gelden voor het opleggen van een Halt-straft. Dit kan bijvoorbeeld indien het delict niet Halt-waardig is, maar het wel een vergelijkbaar delict is, of als de jongere het gepleegde feit niet wil bekennen, bijvoorbeeld om religieuze of culturele redenen, maar wel vrijwillig naar Halt wil. Echter kan nooit afgeweken worden van het vrijwillige karakter van Halt.⁶

Hoe werkt de Halt-straft?

De Halt-straft is een interventie op maat die bij de jongere en het delict past. Het is wettelijk vastgelegd hoeveel uur de interventie duurt. Een Halt-straft bestrijkt de volgende onderdelen:

- Een gesprek tussen de jongere (en eventueel de ouders) en de Halt-medewerker
- Eventueel het vergoeden van de schade
- Het aanbieden van excuses
- Het maken van leeropdrachten
- Soms een werkopdracht.

In het kader van de leeropdracht maken de jongeren (digitale) verslagen over hun gedrag of over het gepleegde delict. Een voorbeeld is dat de jongere zich in de gevolgen van zijn of haar delict moet verdiepen. Een ander voorbeeld van een leeropdracht is informatie over groepsdruk lezen of over agressie.

Een ander onderdeel van de Halt-straft is het aanbieden van excuses aan het slachtoffer. Daarnaast wordt tussen het slachtoffer en de dader een regeling afgesproken door Halt om de schade te vergoeden. Dit is er allemaal op gericht om het slachtoffer en de maatschappij genoegdoening te geven. Daarnaast is het erop gericht om de jongere de gevolgen van zijn gedrag en handelen in te laten zien.⁷

De gevolgen van de Halt-straft

Op het moment dat een Halt-straft positief afgerond is, wordt dit niet in de justitiële documentatie opgenomen. Dit betekent dat de jongere geen strafblad krijgt. Dit ligt anders op het moment dat de jongere de Halt-straft niet (positief) afrondt of weigert. Dan wordt de zaak naar de officier van justitie doorgestuurd en volgt er over het algemeen wel een opname in de justitiële documentatie.

De Halt-straft wordt wel in de politieregisters opgenomen. Dit gebeurt ook als een jongere een Halt-straft weigert. Het is gebruikelijk voor de politie om de gegevens over de Halt-straffen vijf jaar te bewaren.

Voor het krijgen van een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) is een afgeronde Halt-straft geen beletsel. Wel zijn er opleidingen, banen en stages waarvoor de politie een screening moet doen, bijvoorbeeld beveiliging of stewardess. In die gevallen mag de korpschef de Halt-straft wel meewegen in zijn beslissing, gelet op de omstandigheden waaronder het feit gepleegd is, de aard van het strafbare feit, de kans op recidive en de recente persoonlijke ontwikkelingen.⁸

Het nut van een Halt-straft

Halt geeft jongeren de kans om recht te zetten wat zij verkeerd gedaan hebben. Zoals eerder bleek, moet de Halt-interventie ook voorkomen dat ze weer in de problemen komen.⁹ Tot slot moet door direct en grondig ingrijpen door Halt voorkomen worden dat het gedrag van de jongeren van kwaad tot erger wordt. Halt probeert grensoverschrijdend gedrag zo vroeg mogelijk te stoppen en genoegdoening aan de maatschappij in het algemeen en aan de slachtoffers specifiek te bieden.

*Geschreven door Lisa Drogen,
masterstudent Strafrecht*

---

⁶ 'Voorwaarden halt', halt.nl

⁷ 'Hoe werkt de halt-straft?', halt.nl

⁸ 'Gevolgen van de halt-straft', halt.nl

⁹ 'Folder halt-straft', halt.nl

Jongeren achter slot en grendel

In juni 2017 werd Nederland opgeschrikt door de verdwijning van Romy Nieuwburg en Savannah Dekker. Na een zoektocht werden de meisjes dood aangetroffen. Verdachte Angelo S., zeventien jaar oud, werd veroordeeld voor doodslag op Savannah.¹⁰ Hij heeft hiervoor de maximale straf gekregen, te weten twee jaar jeugddetentie en jeugd-tbs.¹¹ Een andere jongen van veertien jaar oud is veroordeeld voor de verkrachting en moord op Romy Nieuwburg.¹² Hij heeft hiervoor eveneens de maximale straf gekregen, te weten een jaar jeugddetentie en jeugd-tbs.¹³ Door de jeugdige leeftijden ten tijde van de delicten, zijn de jongens niet volgens het ‘reguliere’ strafrecht veroordeeld, maar volgens het jeugdstrafrecht. Ook de tenuitvoerlegging van de straffen is anders. Jeugdigen verblijven namelijk niet in reguliere penitentiaire inrichtingen, maar in speciale inrichtingen voor jeugdigen. Dit zijn zogenaamde Justitiële Jeugdinstellingen (JJI).

Wie zitten er in een Justitiële Jeugdinstelling en op welke grond?

De jongeren die in een JJI terechtkomen, worden veroordeeld volgens het jeugdstrafrecht. Dit betekent dat zij ten tijde van het begaan van het delict tussen de twaalf en achttien jaar oud zijn.¹⁴ Sinds de invoering van het adolescentenstrafrecht in 2014 is het mogelijk dat de rechter de grens van achttien jaar oprekt naar drieëntwintig jaar. De rechter kan kiezen voor het adolescentenstrafrecht¹⁵ als hij vindt dat dit op basis van de (persoonlijke) omstandigheden beter bij de betreffende persoon past.¹⁶ De meeste jeugdigen die verblijven in een JJI zijn tussen de 14 en 21 jaar oud.

Titel VIIIA van het Wetboek van Strafrecht ziet op bijzondere bepalingen voor jeugdige personen. In art. 77h Sr zijn de straffen en maatregelen die opgelegd kunnen worden aan de jeugdigen verankerd. De insluiting van een jeugdige in een JJI kan op verschillende gronden plaatsvinden. Ten eerste kan de jeugdige als verdachte van het plegen van een strafbaar in een JJI geplaatst worden. Dit valt onder voorlopige hechtenis (art. 64, 65, 66 Sv). Ten tweede kan een jongere veroordeeld zijn tot jeugddetentie (art. 77h, eerste lid, onder h jo art. 77i Sr). Ten slotte kunnen jeugdigen in een JJI terechtkomen als de rechter kiest voor het opleggen van jeugd-tbs (art. 77h, vierde lid, onder a jo art. 77s Sr).¹⁷

¹⁰ Rb. Midden-Nederland 13 juni 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:3274 (Savannah Dekker).

¹¹ M. Willemse, 'Angelo S. (17) krijgt maximale straf voor doodslag Savannah Dekker (14)', Algemeen Dagblad, 13 juli 2018.

¹² Rb. Midden-Nederland 24 november 2017, ECLI:NL:RBMNE:2017:5898 (Romy Nieuwburg).

¹³ R. Boere, 'Het bizarre toeval van Romy en Savannah', Algemeen Dagblad, 21 december 2017.

¹⁴ Informatieblad Dienst Justitiële Jeugdinstellingen, 'Ten uitvoerlegging van een straf of maatregel in een Justitiële Jeugdinstelling', 27 maart 2019.

¹⁵ Art. 77c Sr.

¹⁶ Informatieblad Dienst Justitiële Jeugdinstellingen, 'Ten uitvoerlegging van een straf of maatregel in een Justitiële Jeugdinstelling', 27 maart 2019.

¹⁷ Idem.

Jongeren kunnen ook op grond van het civiele recht in een JJI geplaatst worden, bijvoorbeeld als zij onder toezicht worden geplaatst door Bureau Jeugdzorg. Hiervan is sprake als een jongere niet meer thuis kan wonen omdat goede levensomstandigheden en de gezondheid niet gewaarborgd kunnen worden. Zo'n jeugdige kan niet direct in een JJI geplaatst worden; plaatsing in een JJI is het laatste redmiddel. De JJI waarin deze jongeren geplaatst worden, zijn onderdeel van Bureau Jeugdzorg en zijn particuliere inrichtingen.¹⁸

Soorten Justitiële Jeugdinrichtingen

Alle JJI's in Nederland vallen onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Er zijn drie Rijks Justitiële Jeugdinrichtingen, waaronder de Hunnerberg in Nijmegen. Daarnaast zijn er vier particuliere inrichtingen.¹⁹ Uit art. 1 sub d van de Beginselenwet JJI blijkt dat de Rijksinrichting door de minister in stand wordt gehouden. Uit art. 1 sub c van die wet blijkt dat de particuliere inrichting door de minister wordt gesubsidieerd.

Afdelingen binnen de Justitiële Jeugdinrichtingen²⁰

Elke jeugdige heeft een andere behandeling nodig om weer terug te kunnen keren in de maatschappij. Daarom zijn er binnen de inrichtingen veel verschillende afdelingen. Jongens en meisjes worden sowieso van elkaar gescheiden. Dit blijkt uit art. 9 lid 1 Beginselenwet JJI. Er verblijven veel minder meisjes in JJI's dan jongens. De meisjes die in JJI's zitten, verblijven in de Hunnerberg in Nijmegen.

Als een jongere een aangepaste behandeling nodig heeft, wordt diegene geplaatst op een landelijke bestemming. De landelijke bestemmingen zijn:

- Forensische Observatie. Deze bestemming wordt gebruikt om bepaalde jongeren die in voorlopige hechtenis zitten te observeren (in het kader van Pro Justitia onderzoek) of om jeugdigen waarvan de behandeling op

grond van de jeugd-tbs is vastgelopen, opnieuw te onderzoeken.

- Forensische Observatie en Begeleiding Afdeling. Deze bestemming is alleen voor acute crises. Als jongeren hier komen, gaat het altijd om een tijdelijk verblijf. Na verloop van tijd zullen zij weer terugkeren naar een reguliere groep. Voorbeelden van jongeren die hier komen zijn jongeren met een psychose, die hier worden gestabiliseerd en dan weer kunnen terugkeren.
- Very Intensive Care. Deze bestemming is bedoeld voor jongeren met ernstige psychiatrische problemen. In tegenstelling tot de Forensische Observatie en Begeleiding Afdeling kunnen jongeren hier wel een langere tijd verblijven.
- Ernstige Seksuele Problematiek. Deze afdeling is voor 'obsessieve zedendelinquenten'. Deze jongeren krijgen speciale zorg om te zorgen dat de kans op recidive zal verminderen.
- Individueel Traject Afdeling. Deze groep is voor jongeren die eigenlijk niet geschikt zijn voor deelname aan een groep, omdat zij met hun gedrag de groepsdynamiek verstoren.
- Licht Verstandelijk Beperkt. Deze afdeling is voor jeugdigen met een laag IQ. Voor hen dient het onderwijs te worden aangepast en de medewerkers hebben specifieke kennis en ervaring nodig om de jongeren optimale begeleiding te kunnen bieden. Een bijzondere variant op deze afdeling is de Licht Verstandelijk Beperkt Very Intensive Care, hier komen jongeren terecht die naast een laag IQ ook ernstige psychische problemen hebben.

¹⁸ 'Onder toezichtstelling bij Bureau Jeugdzorg', Wetrecht.nl.

¹⁹ Informatieblad Dienst Justitiële Jeugdinrichtingen, 'Ten uitvoerlegging van een

straf of maatregel in een Justitiële Jeugdinrichting', 27 maart 2019.

²⁰ Idem.

Hoe gaat het eraan toe in een Justitiële Jeugdinstelling?

De jeugdinstelling onderscheidt zich van de reguliere penitentiaire instelling door de pedagogische invalshoek. De focus ligt op het heropvoeden van de jeugdigen. Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd een normale thuissituatie na te bootsen. Naar school gaan hoort daar ook bij. Uit art. 3 van de Beginselenwet JJI blijkt dat de gedetineerden een scholings- dan wel trainingsprogramma volgen. Dit is geen richtlijn, dit is een harde eis.²¹

Naar aanleiding van de veroordeling van de dader van de moord op Romy Nieuwburg nam RTL Nieuws een interview af met Corinne Peters.²² Zij is locatiemanager bij een JJI voor jongens. In het interview vertelde ze hoe het leven van die jongens eraan toe gaat.

Volgens Peters proberen ze een minimaatschappij te creëren waarin de jongeren leren te functioneren. De jongens volgen een verplicht dagprogramma van twaalf uur. Van die twaalf uur gaan ze een aantal uur naar school, hebben ze een aantal uur vrije tijd en de rest van de tijd wordt besteed aan de behandeling van de jeugdige, bijvoorbeeld in de vorm van therapie. In de vrije tijd hebben de jongens de mogelijkheid om te gamen, of kunnen ze samen spelletjes doen. Volgens Peters is het een misvatting dat een JJI wordt gezien als een 'luukse hotel'. Ze benadrukt dat de jongens ondanks de nadruk op een normale thuissituatie al hun vrijheid kwijt zijn. Hun volledige dagindeling wordt voor hen bepaald.

Geschreven door Maaïke Past, derdejaars bachelorstudent Nederlands Recht

Internationale rechten van de minderjarige verdachte in het strafproces

Sinds het einde van de twintigste eeuw wordt de bijzondere positie van de minderjarige verdachte erkend in internationale verdragen en andere wetten.²³ Rond 1992 worden ook veranderingen in het Nederlandse strafrecht aangebracht om minderjarigen beter te kunnen beschermen. Hieronder zal worden ingegaan op de belangrijkste internationale juridische regels wanneer het gaat om de minderjarige verdachte, en hoe deze regels zijn geïmplementeerd in Nederland.

Internationale rechten van minderjarigen in het strafrecht

Het Internationale Jaar van het Kind, zo wordt het jaar van 1979 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties genoemd. Wat volgt, is een tien jaar durend proces waarin het doel van de lidstaten van de Verenigde Naties is om een internationaal verdrag voor kinderrechten te creëren.²⁴ Uiteindelijk wordt het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (hierna: IVRK) in 1989 aangenomen. Het IVRK heeft als doel het beschermen van de rechten van het kind. Voor het internationale jeugdstrafrecht is relevant dat in het IVRK onder andere wordt stilgestaan bij

²¹ Informatieblad Dienst Justitiële Jeugdinstellingen, 'Onderwijs in de Justitiële Jeugdinstellingen', 6 juli 2018.

²² 'Zo ziet het leven in jeugdinstelling eruit: 'Jongens hebben geen mobiel, wel heimwee', RTL nieuws, 24 november 2017.

²³ 'Internationale wet en regelgeving: jeugd', commissievantoezicht.nl.

²⁴ 'Het Internationale Jaar van het Kind', kinderrechten.nl.

de rechten van een kind dat zich bevindt in een strafrechtelijke procedure.

In artikel 37 van het IVRK wordt ingegaan op onder andere de bestraffing van de minderjarige verdachte: geen enkel kind mag worden onderworpen aan een wrede straf, onrechtmatig worden gearresteerd of onrechtmatig van zijn vrijheid worden beroofd. Een kind zal in beginsel gescheiden van volwassenen worden opgesloten, wanneer het van zijn vrijheid wordt beroofd. Een ander belangrijk artikel op het gebied van internationaal jeugdstrafrecht is artikel 40 van het IVRK. Dit artikel ziet op de vervolging van kinderen die worden verdacht van strafbare feiten en geeft hierbij een duidelijk juridisch kader waar staten zich aan dienen te houden. Zo bevat het artikel verschillende waarborgen in het geval dat een minderjarige verdacht wordt van een strafbaar feit, en legt dit artikel een plicht neer voor staten om te streven naar het creëren van wetten, procedures, autoriteiten en instellingen die bedoeld zijn voor deze minderjarigen. Uit artikel 40 blijkt duidelijk dat het belang van het kind centraal staat, er moet met name worden gefocust op de re-integratie van het kind.²⁵

Vandaag de dag vormt het IVRK de belangrijkste bron voor de rechten van het kind. Hiernaast zijn tevens de Beijing Rules (1985), de Riyadh Guidelines (1990) en de Havana Rules (1990) van belang.²⁶ Geen van deze documenten is bindend. De Beijing Rules geven richtlijnen voor jeugdstrafrechtspleging waarbij zoveel mogelijk wordt gepleit voor afdoening buiten het strafrecht om. Uit de preambule blijkt dat deze richtlijnen, net als in het IVRK, vooral draaien om het belang van het kind. Uit artikel 5 van het IVRK blijkt dat het jeugdstrafrecht naar twee doelen dient te streven: allereerst

moet het welzijn van het kind worden gestimuleerd, daarnaast moet de straf proportioneel zijn ten opzichte van het kind en het door hem gepleegde strafbare feit. De Riyadh Guidelines zien vooral op de preventie van strafbare feiten gepleegd door kinderen. Als laatste zien de Havana Rules op het benemen van de vrijheid van de minderjarige. In de Havana Rules zijn vier onderliggende beginselen te vinden. Ten eerste moet het verblijf van het kind zijn gericht op re-integratie (dit benoemde ik eerder ook bij het IVRK). Ten tweede moet de waardigheid van het kind altijd voorop staan. Ten derde moet het kind zoveel mogelijk contact met zijn familie kunnen onderhouden. Als laatste moet het kind rechtvaardig worden behandeld.²⁷

Internationaal jeugdstrafrecht in Nederland

Bij het bekrachtigen van het IVRK was het voor staten toegestaan om voorbehouden te maken op verdragsbepalingen. Het comité voor de Rechten van het Kind controleerde vervolgens of deze voorbehouden in strijd waren met het doel en de strekking van het IVRK.²⁸

De Nederlandse regering heeft in 1992 besloten het IVRK te bekrachtigen. De regering besloot bij het bekrachtigen van het IVRK echter wel enkele voorbehouden te maken. Van belang hier zijn de voorbehouden die de Nederlandse regering heeft gemaakt op artikel 37 onder c en 40.²⁹ Artikel 37 onder c ziet op de vrijheidsberoving van een kind. De Nederlandse regering heeft hieraan het volgende voorbehoud gemaakt: op kinderen van zestien jaar of ouder kan het volwassenenstrafrecht worden toegepast, indien aan de in de wet te bepalen criteria is voldaan.³⁰ Artikel 40 ziet, zoals hierboven vermeld, op de vervolging van kinderen die worden verdacht

²⁵ Met name te zien in artikel 40 lid 4 van het IVRK.

²⁶ UN Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (Beijing Rules), UN Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty (Havana Rules), UN Guidelines for the Prevention of Juvenile Delinquency (Riyadh Rules).

²⁷ I. Weijers, *Jeugdstrafrecht in internationaal perspectief* (Boom studieboeken criminologie & veiligheid), Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2017.

²⁸ Artikel 43 IVRK.

²⁹ Kamerstukken 11 1992/93, 22 855 (R 1451), nr. 3, p. 9.

³⁰ Artikel 77b Wetboek van Strafrecht.

van strafbare feiten. Het voorbehoud dat door de Nederlandse regering is gemaakt hierop, houdt in dat in gevallen waarin sprake is van delicten van lichte aard berechting plaats kan vinden zonder dat hierbij een raadsman aanwezig is, en dat voor die delicten niet in alle gevallen is voorzien in de mogelijkheid tot herbeoordeling van de feiten in hoger beroep.³¹

Artikel 37 en 40 van het IVRK zijn meermaals ingeroepen voor de Nederlandse rechter. Zaken waarin een beroep op artikel 37 is gedaan, hebben voornamelijk betrekking op de situatie waarin in geval van vrijheidsbeneming, minderjarigen niet worden gescheiden van volwassenen.³² Wat betreft artikel 40 van het IVRK zijn er zeer verschillende zaken aan de orde geweest. Men kan hierbij bijvoorbeeld denken aan de vraag of hoger beroep ontvankelijk is.³³

Onlangs heeft in het Nederlandse recht een wetwijziging plaatsgevonden naar aanleiding van de Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure (hierna: de Richtlijn).³⁴ De Richtlijn biedt aanvullende procedurele rechten aan minderjarige verdachten, zoals: een recht op informatie aan het kind, een recht op informatie voor de ouders of met ouderlijke verantwoordelijkheid belaste personen, en een recht op een individuele en medische beoordeling. Deze en andere procedurele rechten uit de Richtlijn zijn op 15 mei 2019 geïmplementeerd in het Nederlandse recht.³⁵

---

³¹ G.C.A.M. Ruitenbergh, *De doorwerking van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind in de Nederlandse Rechtspraak*, Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam 2003, p. 20.

³² Zie o.a. Rechtbank 's-Gravenhage 27 februari 2001 ECLI:NL:RBSGR:2001:AD6148&Rechtbank 's-Gravenhage 22 mei 2003, ECLI:NL:RBSGR:2003:AG0141.

³³ G.C.A.M. Ruitenbergh, *De doorwerking van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind in de Nederlandse Rechtspraak*, Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam 2003, p. 108-120.

Conclusie

“De bescherming van minderjarigen is van groot belang”

Met de inwerkingtreding van het IVRK aan het einde van de twintigste eeuw kan men er niet langer omheen: de bescherming van minderjarigen in het strafrechtelijke proces is van groot belang in het internationale recht. Ook de Nederlandse regering heeft dit gelukkig ingezien; zij heeft het IVRK, uitgezonderd enkele voorbehouden, geïmplementeerd en is de laatste maanden bezig geweest met het invoeren van een nieuw wetsvoorstel.

*Geschreven door Kayleigh Jansen,
masterstudent Strafrecht*

³⁴ Richtlijn nr. 2016/800/EU van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure.

³⁵ Wet van 15 mei 2019 tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering en de Overleveringswet ter implementatie van richtlijn nr. 2016/800/EU van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende procedurele waarborgen voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure (PbEU L 132).

De PIJ-maatregel als ultimum remedium?

Jongeren die strafbare feiten hebben gepleegd, kunnen op grond van de Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen (hierna: PIJ-maatregel) ter behandeling in een inrichting voor jeugdigen worden geplaatst. De PIJ-maatregel staat te boek als de zwaarste sanctie in het jeugdstrafrecht. Er wordt gesteld dat deze maatregel het karakter van 'ultimum remedium' behelst, maar de vraag is of dit in de praktijk ook altijd het geval is.³⁶

Wat houdt de PIJ-maatregel in?

De PIJ-maatregel vindt zijn grondslag in art. 77s lid 1 Sr. Er gelden drie cumulatieve vereisten voor het opleggen van de PIJ-maatregel.³⁷ Ten eerste moet het gepleegde feit een misdrijf betreffen waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Ten tweede dient de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen in het geding te zijn. De jeugdige dader moet dus een gevaar zijn voor andere personen of voor goederen. In dit vereiste wordt tot uiting gebracht dat er sprake moet zijn van zodanig gevaar voor ernstige recidive dat de oplegging van de maatregel geboden is (hierna: gevaarcriterium). Ten derde schrijft de wet voor dat de oplegging van de maatregel in het belang moet zijn van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de jeugdige verdachte (hierna: hulpverleningscriterium).

Oplegging PIJ-maatregel

De hierboven genoemde voorwaarden hebben enerzijds te maken met de ernst van het gepleegde feit en de beveiliging van de maatschappij en anderzijds met de persoon van

de jeugdige verdachte. De achterliggende gedachte daarvan is om de mogelijkheden tot het opleggen van een strafrechtelijke vrijheidsbenemende maatregel in te perken tot de gevallen waarin beide uitgangspunten zijn gebaat.³⁸ De rechter kan de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen alleen opleggen na advies van ten minste twee gedragsdeskundigen van verschillende disciplines.³⁹ Deze regeling sluit aan bij hetgeen geldt in het meerderjarigenstrafrecht voor de plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis op basis van artikel 37 Sr en de terbeschikkingstelling met dwangverpleging op basis van artikel 37b Sr.

In de praktijk blijkt dat rechters zich vaak conformeren tot het advies van de gedragsdeskundigen. In sommige gevallen leidt dit ertoe dat ook voor delicten die wat betreft de ernst van het feit niet direct een PIJ-maatregel lijken te eisen, toch deze maatregel wordt opgelegd in het belang van de ontwikkeling van de jeugdige verdachte. In het onderzoek van Stevens en Van Marle is dit verschijnsel bevestigd.⁴⁰ Uit dit onderzoek is gebleken dat uit slechts zes van de vijftien onderzochte zaken is voldaan aan alle drie vereisten voor de oplegging van de maatregel.

Daarnaast is uit dit onderzoek naar voren gekomen dat in de meeste gevallen het hulpverleningscriterium werd beschreven in de rapportage van de gedragsdeskundigen. Het gevaarcriterium werd vaak zeer slecht of niet omschreven. Daarbij werd, ook wanneer het gevaarcriterium maar minimaal aanwezig werd geacht, toch een PIJ-maatregel opgelegd indien dit in het belang was van de verdere ontwikkeling van de jongere. Geconcludeerd kan worden dat het hulpverleningscriterium veel gewicht in de schaal legt bij de advisering door gedragsdeskundigen. Stevens en Van Marle concluderen dan ook dat de PIJ-maatregel in de praktijk vooral als opvoedingsinstrument wordt gebruikt.⁴¹

³⁶ Ultimum remedium: het laatste redmiddel.

³⁷ G. de Jonge & A.P. van der Linden, *Handboek Jeugd & strafrecht*, Deventer: Kluwer 2013, 3.6.1.

³⁸ *Kamerstukken II* 1991/92, 21 327, nr. 6, p. 15.

³⁹ Art. 77s lid 2 Sr.

⁴⁰ G. de Jonge & A.P. van der Linden, *Handboek Jeugd & strafrecht*, Deventer: Kluwer 2013, 3.6.1.

⁴¹ G. de Jonge & A.P. van der Linden, *Handboek Jeugd & strafrecht*, Deventer: Kluwer 2013, 3.6.1.

Verlenging PIJ-maatregel

Het gevaarcriterium en het hulpverleningscriterium gelden ook bij verlenging van de PIJ-maatregel onverkort. In de praktijk blijkt echter dat de rechter bij het nemen van een verlengingsbeslissing niet altijd zorgvuldig omgaat met deze criteria. De veelal terughoudende opstelling van de rechter past niet binnen het doel van deze maatregel. Immers is de PIJ-maatregel in het leven geroepen om de rechtspositie van de jeugdige verdachte te versterken. De minderjarige zou niet langer moeten worden beschouwd als rechtssubject, maar als rechtsobject.⁴² Dat betekent dat de minderjarige eigen rechten en plichten en verantwoordelijkheden heeft waarop hij aangesproken kan en moet worden.

De terughoudende opstelling van de rechter is te verklaren doordat de nazorg na de PIJ-maatregel onvoldoende is geregeld. Na afloop van deze maatregel valt de veroordeelde in een 'zorggat', omdat op het moment dat de maatregel ten einde loopt, alle zorg en begeleiding wegvalt.⁴³ Vanaf het moment dat de maatregel ten einde loopt valt ook alle zorg en begeleiding weg. Daarbij gelden er vaak wachtlijsten en bestaat plaatsgebrek bij hulpdiensten als de reclassering. De rechter vult dit zorggat op door de PIJ-maatregel te verlengen.⁴⁴ Echter is dit geen passende oplossing, omdat de PIJ-maatregel de zwaarste sanctie binnen het jeugdstrafrecht is. Het zou dus niet gebruikt moeten worden om slechts begeleiding voor de jeugdige mogelijk te maken. Daarnaast is de kans groot dat de jeugdige in een vicieuze cirkel belandt, waarbij de maatregel meerdere malen kan worden verlengd om op deze manier het zorggat te vermijden.

Conclusie

Wordt de PIJ-maatregel daadwerkelijk ingezet als ultimum remedium? Uit de praktijk blijkt dat de PIJ-maatregel niet altijd als ultimum

remedium wordt gebruikt. De rechter conformeert zich vaak naar het oordeel van de gedragsdeskundigen, zowel bij het opleggen van de maatregel als bij de eventuele verlenging daarvan. De deskundigen hebben een andere kijk op de cumulatieve vereisten van art. 77s Sr. Zij achten voornamelijk het hulpverleningscriterium van belang. Dat zorgt er in sommige gevallen voor dat de maatregel niet meer als ultimum remedium wordt ingezet, maar veelal het karakter krijgt van een opvoedingsinstrument.

*Geschreven door Özge Yazici,
masterstudent Burgerlijk Recht*

---

⁴² *Kamerstukken II* 1989/90, 21 327, nr. 3.

⁴³ E. Groenendaal & W.R. van Rozenburg, 'De PIJ-maatregel: wondermiddel of ultimum remedium?', *FJR* 2005/23.

⁴⁴ E. Groenendaal & W.R. van Rozenburg, 'De PIJ-maatregel: wondermiddel of ultimum remedium?', *FJR* 2005/23.

Het adolescenten- strafrecht

“De jeugd van tegenwoordig”

Op 1 september 2015 heeft een jongeman zijn moeder, oma en zusje op een gruwelijke en gewelddadige wijze om het leven gebracht. De verdachte was destijds slechts 17 jaar oud. Uit de verklaringen van de verdachte is gebleken dat het ging om een voorgenomen plan. Hij besloot meteen nadat hij wakker werd dat hij zijn familieleden ging vermoorden. Op een verschrikkelijke en genadeloze wijze heeft hij zijn moeder en oma meerdere malen met een zware dumbbell hard op het hoofd geslagen, zijn zusje heeft hij tot driemaal toe gewurgd.⁴⁵ De rechtbank acht in deze zaak het jeugdstrafrecht niet toereikend, dit gelet op de ernst van de feiten, de omstandigheden waaronder de feiten zijn begaan en de problematiek van de verdachte. Op grond van artikel 77b Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr.) heeft de rechtbank het commune strafrecht toegepast.

Hoofdregeel jeugdstrafrecht

Het materiële jeugdstrafrecht is in beginsel van toepassing op jongeren die ten tijde van het plegen van een strafbaar feit de leeftijd van twaalf jaar al wel hebben bereikt maar die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt (artikel 77a Sr.). In deze gevallen is het commune strafrecht niet van toepassing en wordt in principe enkel het jeugdstrafrecht toegepast. Sinds de inwerkingtreding van het adolescentenstrafrecht op 1 april 2014 is daar echter verandering in gekomen. Het adolescentenstrafrecht komt niet in de plaats van het jeugdstrafrecht maar biedt extra mogelijkheden voor de aanpak van jeugdige daders met de leeftijd van 16 tot 23 jaar.

Artikel 77b Sr.

Met de invoering van het adolescentenstrafrecht is voorzien in een flexibel sanctiestelsel voor jeugdigen en jongvolwassenen in de leeftijdscategorie van 16 tot 23 jaar.⁴⁶ Voor jongeren die ten tijde van het plegen van een strafbaar feit de leeftijd van 16 maar nog niet de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt biedt het jeugdstrafrecht thans de mogelijkheid om het commune strafrecht toe te passen (artikel 77b Sr.). Het opleggen van een levenslange gevangenisstraf is echter uitgesloten (artikel 77b lid 2 Sr.).⁴⁷ Voordat artikel 77b Sr. kan worden toegepast dient aan de volgende drie wettelijke voorwaarden worden getoetst; *de ernst van het feit of de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan.* Met betrekking tot de persoonlijkheid van de dader geldt dat de rechter dient te letten op de persoonlijkheid van de jeugdige dader ten tijde van het plegen van het delict, maar ook zoals die zich tijdens het onderzoek ter terechtzitting gedraagt.⁴⁸

Artikel 77c Sr.

Wegens de invoering van het adolescentenstrafrecht bestaat vandaag de dag tevens de mogelijkheid om op jongvolwassenen tussen de 18 tot 23 jaar het dadergerichte pedagogische jeugdstrafrecht toe te passen (het pedagogische karakter van het jeugdstrafrecht betekent dat beslissingen en handelingen richting de jeugdige verdachte, waaronder de toepassing van sancties en maatregelen, er op gericht zijn de ontwikkeling van deze jongere te stimuleren, de jongere te heropvoeden, te resocialiseren en te weerhouden van een verdere criminele carrière). Dit is mogelijk op grond van artikel 77c Sr. De bepaling luidt als volgt: *‘ten aanzien van de jongvolwassene die ten tijde van het begaan van het strafbaar feit de leeftijd van 18 jaren doch nog niet die van 23 jaren heeft bereikt, kan de rechter, indien hij daartoe grondt vindt in de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan, recht doen overeenkomstig de artikelen 77g tot en met 77hh.’* Met de komst van dit artikel wordt de leeftijdsgrens van 21 verhoogd naar 23 jaar.

⁴⁵ Rb. Oost-Brabant 20 juli 2016, ECLI:NL:RBOBR:2016:3846.

⁴⁶ M.A.H. Kempen, *FJR* 2014/29, p. 1.

⁴⁷ *Kamerstukken II 2005/06, 30 332, 2, Artikel I A (Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen).*

⁴⁸ G. de Jonge & A.P. van der Linden, ‘*het materiële jeugdstrafrecht*’ (online Kluwer Navigator).

In dit geval dient de rechter te toetsen aan de wettelijke criteria van de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden van het geval. Ook hier gaat het om een alternatieve toepassingsmogelijkheid, er hoeft derhalve maar aan één van de twee criteria te worden voldaan.⁴⁹

Voor de sanctionering van een jongvolwassene volgens het jeugdstrafrecht wordt voornamelijk aanleiding gevonden in diens persoonlijkheid. Dit betreft doorgaans jongeren die qua ontwikkeling met jeugdigen gelijk zijn te stellen, maar ook andere (kwetsbare) jongeren kunnen voor toepassing van artikel 77c Sr. in aanmerking komen.⁵⁰ De ratio van deze bepaling is om jongvolwassenen wiens ontwikkelingsleeftijd kennelijk is achter gebleven als minderjarige te beschouwen en ook strafrechtelijk als zodanig te behandelen.⁵¹

Conclusie

Met de invoering van het adolescentenstrafrecht per 1 april 2014 is zodoende een maximale flexibiliteit gecreëerd rondom de leeftijdsgrens van 18 jaar. Om een effectieve en dadergerichte sanctionering te kunnen realiseren, dient rekening te worden gehouden met de ontwikkelingsfase waarin de dader zich bevindt.⁵² Mijn inziens sluit het adolescentenstrafrecht goed aan bij het pedagogische karakter van het jeugdstrafrecht. Het algemene uitgangspunt blijft natuurlijk het voorkomen van recidive waarbij tevens de ontwikkeling van de jongeren in acht wordt genomen. Het adolescentenstrafrecht biedt zodoende extra mogelijkheden voor de aanpak van jeugdige daders met de leeftijd van 16 tot 23 jaar.

*Geschreven door Shannen Jongmans,
masterstudent Strafrecht*

Jeugdigen in voorlopige hechtenis

Net als volwassen verdachten kunnen ook jeugdige verdachten voorlopige hechtenis ondergaan. Volgens vaste jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens zijn in beginsel de enige aanvaardbare gronden voor voorlopige hechtenis het bestaan van een ernstig gevaar voor situaties waarin de jeugdige verdachte, wanneer hij zou worden vrijgelaten, vlucht, het onderzoek frustreert, recidiveert of maatschappelijke onrust veroorzaakt.⁵³ Volgens het Hof mag voorlopige hechtenis in elk geval niet worden ingezet om vooruit te lopen op een vrijheidsstraf, omdat dit in strijd is met de onschuldpresumptie en daarmee het recht op een eerlijk proces.⁵⁴

Alternatieven voor voorlopige hechtenis in justitiële jeugdinrichtingen

Het VN Kinderrechtencomité dringt erop aan dat jeugdige verdachten in voorlopige hechtenis zo snel mogelijk in vrijheid moeten worden gesteld, zo nodig onder voorwaarden.⁵⁵ De rechtmatigheid van de voorlopige hechtenis dient periodiek – bij voorkeur iedere twee weken – getoetst te worden. Daarnaast benadrukt het Comité dat staten zorg moeten dragen voor een effectief pakket aan alternatieven voor de voorlopige hechtenis bij jeugdigen. Bijvoorbeeld in de vorm van toezicht, intensieve zorg of plaatsing in een gezin of (educatieve) instelling.⁵⁶ Deze alternatieven moeten het gebruik van voorlopige hechtenis terugdringen. Bij het gebruik van deze alternatieven dient rekening gehouden te worden met de mogelijke inperking

⁴⁹ G. de Jonge & A.P. van der Linden, ‘*het materiële jeugdstrafrecht*’ (online Kluwer Navigator).

⁵⁰ M.A.H. Kempen, *FJR* 2014/29, p. 1.

⁵¹ W.H.A. Jonkers, *Het nieuwe kinderrecht*, Deventer: Kluwer 1965, p. 14.

⁵² *Kamerstukken II* 2012/13, 33 498, nr. 3, p. 14 (MvT).

⁵³ Zie het standaardarrest: EHRM 24 juli 2003, Appl. Nrs. 46133/99 en 48183/99

(*Smirnova/Rusland*), par. 58-59. Zie specifiek met

betrekking tot jeugdigen: EHRM 13 november 2012, Appl. Nr. 34421/09 (*J.M./Denemarken*), par. 54.

⁵⁴ EHRM 13 november 2012, Appl. Nr. 34421/09 (*J.M./Denemarken*), par. 54.

⁵⁵ VN Kinderrechtencomité 2007, par. 80 en Y.N. van den Brink, ‘Voorlopige hechtenis van jeugdigen in Nederland; een kinder- en mensenrechtenperspectief op wet, praktijk en recente ontwikkelingen’, *FJR* 2019/19.

⁵⁶ VN Kinderrechtencomité 2007, par. 80.

van andere fundamentele rechten van jeugdige verdachten, zoals het recht op vrije verplaatsing.⁵⁷

Het Nederlandse systeem kent twee ‘alternatieven’ voor voorlopige hechtenis. Op basis van artikel 493, derde lid Sv kan de jeugdige nacht- of thuisdetentie ondergaan. Binnen het ene gerecht is deze vorm van detentie een vorm van voorlopige hechtenis en binnen het andere gerecht wordt nacht- of thuisdetentie gezien als een bijzondere voorwaarde in het kader van een schorsing van de voorlopige hechtenis.⁵⁸ De expertgroep jeugdrechters beveelt aan om het niet als schorsingsvoorwaarde te beschouwen. Strikt genomen is de nacht- of thuisdetentie geen alternatief voor voorlopige hechtenis, maar slechts een alternatieve vorm van de tenuitvoerlegging hiervan. Het enige echte alternatief is schorsing van de voorlopige hechtenis op basis van artikel 493, eerste en zesde lid Sv.

Schorsing onder voorwaarden

“Schorsing, tenzij...”

Artikel 493, eerste lid Sv schrijft voor dat de rechter die de voorlopige hechtenis van een jeugdige verdachte beveelt, ambtshalve gehouden is om na te gaan of de tenuitvoerlegging van dat bevel kan worden geschorst. De wetgever heeft, in

overeenstemming met de bedoeling van het Comité, – in het kader van het subsidiariteitsbeginsel – tot uitdrukking willen brengen dat voorlopige hechtenis enkel als uiterste maatregel ten uitvoer mag worden gelegd.⁵⁹ De hoofdregel in het jeugdstrafrecht luidt dan ook, “schorsing, tenzij...”. De rechter kan, na advies te hebben ingewonnen bij de Raad voor de Kinderbescherming, bijzondere voorwaarden aan de schorsing verbinden.⁶⁰ De jeugdreclassering houdt toezicht op de naleving. De mogelijk aan de schorsing te verbinden voorwaarden zijn – niet limitatief – opgesomd in artikel 27, lid 1 Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (BTJ). Voorbeelden zijn een avondklok, een contactverbod, intensieve begeleiding door de jeugdreclassering en een verbod op het gebruik van middelen.

Invloed van de voorlopige hechtenis op de straftoemeting

Uit onderzoek is gebleken dat er een verband bestaat tussen de (schorsing van de) voorlopige hechtenis en de straftoemeting in de hoofdzaak.⁶¹ Jeugdige verdachten die in de voorfase van het strafproces in vrijheid zijn gesteld krijgen bij veroordeling in de meeste gevallen geen langere onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd dan de tijd die zij reeds in voorarrest hebben doorgebracht. Tegelijkertijd vertaalt de tijd die een verdachte in een justitiële jeugdinrichting in voorlopige hechtenis heeft uitgezeten, zich bij een veroordeling in een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van exact dezelfde duur, waarmee het voorarrest sturend lijkt te zijn voor de straftoemeting. Dit verband tussen de voorlopige hechtenis en de onvoorwaardelijke vrijheidsstraf in jeugdstrafzaken is in ander onderzoek eveneens naar voren gekomen.⁶²

⁵⁷ Art. 12 IVBPR en art. 2 Vierde Protocol bij het EVRM.

⁵⁸ ‘Aandachtspunten en aanbevelingen voorlopige hechtenis in jeugdstrafzaken’ (Nota LOVS), 2013.

⁵⁹ *Kamerstukken II* 1989/90, 21327, 3, p. 42.

⁶⁰ Op basis van artikel 493, lid 6 Sv.

⁶¹ Y.N. van den Brink, Voorlopige hechtenis van jeugdigen in uitvoering, Wolf Legal Publiciers, Oestgeest 2017, p. 93-102.

⁶² Dit verband werd gevonden in strafzaken m.b.t. volwassenen in L. Stevens, ‘Voorlopige hechtenis en vrijheidsstraf. De strafrechter voor voldongen feiten?’, *NJB* 2010/1208, p. 1520-1525.

Modernisering Strafvordering

In het nieuwe Wetboek van Strafvordering is een voorstel opgenomen tot invoering van de voorlopige vrijheidsbeperking.⁶³ Het voorstel betekent de schrapping van de mogelijkheid van voorlopige hechtenis onder voorwaarden, zoals we die kennen uit de huidige wettelijke regeling. Deze mogelijkheid zal bij invoering van het voorstel vervangen worden door de voorlopige vrijheidsbeperking. Een bevel tot voorlopige vrijheidsbeperking kan alleen worden gegeven indien anders een bevel tot voorlopige hechtenis aan de orde zou zijn geweest. Ook zijn er allerlei voorwaarden waar een jeugdige verdachte zich aan dient te houden.

Slot

Zoals blijkt uit bovenstaande is de hoofdregel van de tenuitvoerlegging van de voorlopige hechtenis ‘schorsing, tenzij...’. Deze hoofdregel is gebaseerd op het subsidiariteitsbeginsel. Echter, ook jeugdigen waarvan de voorlopige hechtenis is geschorst, kunnen worden onderworpen aan strenge voorwaarden. De voorwaarden leveren vaak ook een inbreuk op de bewegingsvrijheid. Dit alles vindt plaats nog voordat de strafrechter heeft geoordeeld over de strafbaarheid van de jeugdige verdachte. Sterker nog, de duur van de voorlopige hechtenis of de schorsing daarvan hebben een invloed op de op te leggen straf. Dit staat natuurlijk op gespannen voet met de onschuldpresumptie.

*Geschreven door Simone de Haan,
masterstudent Strafrecht*

---

⁶³ Modernisering Strafvordering, Titel 5.4.

**De strafbladcommissie
2018-2019**

*V.l.n.r. Lisa Drost, Shannen
Jongmans, Simone de Haan, Kayleigh
Jansen, Maaïke Past en Özge Yazici.*